

for den Fattiges Ret, og man fortæller, at i arbejdsløse Vintre kan han ligge Nætter vaagen for at udfinde den bedste Maade at hjælpe paa. Han glæder sig som et Barn, naar han har været med til at skaffe Arbejdere en 1 Kr. eller 2 Kr. om Ugen i Løn; thi for ham staar det som en Umulighed at hæve Arbejderne op til aandelige Interesser, saa længe Madspørgsmaalet, denne nagende Bekymring for Brødet, har slugt deres Sjæl.

Hr. P. Knudsen er tillige en stor Social-økonom og har med megen Dygtighed skrevet en værdifuld Bog om Alderdomsforsørgelse og Sygeforsikring, der ved sit store statistiske Materiale har haft megen Betydning. Ved Selvstudier og Flid har Hr. Knudsen, som oprindelig er Handskemager, vundet betydelige Kundskaber og Indsigt i sociale Forhold, saa betydelige, at han nu sidder i Landstinget som et Medlem, hvis Ord altid høres. Men Grundtonen i al Knudsens Færd er en levende Tro paa Socialismens frelsende Magt fra al Fattigdom og Nød i Samfundet.

Hr. Wiinblad er en anden Type, og man bliver ikke lidt forbavset ved første Gang at møde „Socialdemokraten“s frygtede Redaktør.

Naar man i længere Tid har læst dette Blad, følt det stærke Sprog og de skarpe Penne, som behersker den, saa tænker man sig uvilkaarligt Redaktøren som en affejende og drabelig Herre. Saaledes var det gaet mig, da et filantropisk Foreragende første Gang bragte mig til at søge Redaktøren. Jeg maatte to Gange spørge, om det var Redaktøren selv. Der kom mig nemlig en Herre i Møde saa sympatetisk, fin og hensynsfuld, en ægte dansk Type med lyst Haar og blide blaa Øjne og med den kendelige Blødhed i Sindet, som er den danske Natur egen. — Ved nærmere Bekendtskab mærker man naturligvis, at der er Fasthed i Karakteren og et bestemt Standpunkt med den samme brændende Iver for Arbejdernes Sag, men hvis man vil sætte disse danske Arbejderførere i Forbindelse med Blod og Brand, saa maa vi rigtig nok sige, at man ikke kender noget til den Aand og Tone, der gaar igennem Arbejderbevægelsen her hjemme. Hos Wiinblad spores undertiden en Bitterhed, som kan være smertelig, men det kan ikke undre os, naar man véd, at han har set Fattigdommens Kvaler paa saa nært Hold, at den har slaadet dybe Furer i hans intelligente Natur; men derfor er faa bedre skikket til at være Redaktør for Arbejdernes Blad end han, og derfor bliver Pennen skaanselsløs og skarp, naar den skal forsvare de Fattiges Ret ogsaa paa Fattiggaardene.

Maa det dog ikke alligevel forundre os, at disse Mænd, som har ydet deres Arbejde og Kræfter i et saa samfundsopdragende Arbejde som at organisere Arbejderne, at de dømmes til at gaa i Fængsel for deres energiske Arbejde? Det er imidlertid vort Haab, at Højesteret vil komme til et andet Resultat. Hr. Højesteretsagfører Oktavius Hansen, som er antaget som Defensor, vil det forhaabentlig lykkes at vinde deres Sag.

Johanne Meyer.

Svar til Hr. Oscar Johansen.

Vi vil ikke angribe de Mænd, som staar paa vor Side. Dersom Hr. Oscar Johansen har faaet det ud af min Artikel,

er det dog en Misforstaaelse. Men naar jeg har tilladt mig at kritisere vore ærede Folketingsmænd, saa er det, fordi vi har mere Haab om at klare deres Syn paa Sagen, som forekommer at være os nærmere i Forstaaelse end deres, der er langt borte. Jeg siger nærmere, thi rigtig Forstaaelse af Kvindesagen har dog ikke de Mænd, de være nok saa oplyste, der mener, at først naar der staar en Hær af selvstændige Kvinder, økonomisk uafhængige og fuldmodne i alle offentlige Spørgsmaal, bag ved dem, først da vil de for Alvor arbejde for Kvindens Ret. Det er denne Følelse, jeg og mange Kvinder med mig har over for selv vore bedste Mænd. Og for at blive i Hr. Oscar Johansens højtidelige Billede om „Skæven og Bjælken“, saa tror jeg virkelig, at vore mest fremskredne Demokrater lider af en Skæve i Øjet, maaske selv Hr. Oscar Johansen har en ganske lille bitte en i sit klare Øje, om man ser rigtigt til.

Og kunde det nu ikke tænkes, at vi Kvinder egner os meget mere til med varsom Haand at tage denne lille Splint ud end til at hugge løs paa de store Bjælker? At faa Bjælkerne bort — oplyse og overbevise Masserne, dertil er vor Røst for svag og vore Vaaben for lidet skærpede. Den Gerning, synes jeg, maa ligge mere for vore Retslærde, der har Folkets Tillid, og som selv daglig i Praksis gør Erfaringer om Lovenes Uretfærdighed over for Kvinderne. Og efter min Mening har Hr. Oscar Johansen selv i Egenskab af Formand for Studentersamfundets Retshjælp virkelig indlagt sig stor Fortjeneste; Beretningen om Retshjælpens Virksomhed med sine knusende Tal om Kvindens retsløse Tilstand var et vældigt Hug mod den store Bjælke, der gør Samfundsøjet blindt for Kvindens Ret som Menneske.

Hr. Oscar Johansen frygter, at slige Artikler som min vil kølne Hr. Trier og Hr. Bajer. Derfor nærer jeg ingen Frygt. *Kvindebladet* har saa ofte fremhævet Hr. Bajers Arbejde for Kvindesagen, og Hr. Triers stadige Kamp for Fælles-Undervisning og Kvindens Ligestilling er kendt af alle; men alligevel er der flere Kvinder med mig, der ikke falder i Henrykkelse over disse ærede Folketingsmænds Begejstring for Kvindens Ret, der til sine Tider at være ret kølig. Er der i denne Samling indbragt et eneste positivt Forslag i denne Retning?

Men det er da heller ikke Kritikken over de Herrer Ejager og Trier, der har gjort Hr. Oscar Johansen vred, men det er mit beskedne Spørgsmaal: hvorfor Hr. J. K. Lauridsen ikke talte i Folketinget for Kvindens Ret i Stedet for i *Kvindelig Fremskridtsforening*.

Hvorledes kan det i Grunden undre? De maa dog sikkert indrømme, at hvor højt man end vil sætte Medlemmerne i *Kvindelig Fremskridtsforening* — og jeg tror, det er en Kreds af oplyste Kvinder, der véd, hvad de vil, — saa er der dog ingen Sammenligning mellem en saadan privat Forening og en lovgivende Forsamling.

Hr. Oscar Johansen beskylder mig for Mangel paa Logik; jeg kan ikke se rettere, end at det her er Hr. O. J., der taler ulogisk, naar han siger, at det fra Lauridsens Side er et rent personligt og taktisk Spørgsmaal, om han vil tale i Folketinget for Kvindens Ret eller ej, „noget, som enhver maa være

uafhængig og selvstændig Herre over, forudsat, at der ikke foreligger nogen Partibeslutning,“ siger han. Hr. Oscar Johansen glemmer her ganske Vælgerbefolkningen og Hr. Lauridsens Løfte paa Valgdagen om at arbejde for Kvindens Valgret. Kan man sige, at en Rigsdagsmand, der vælges paa et bestemt Program, er uafhængig og selvstændig? Ganske vist har over Halvdelen af Folketingsmændene lovet at arbejde for Kvindens Ret, men desværre har kun to, de Herrer Bajer og Trier, holdt deres Løfte.

„Kvinderne har kun én Ting at sige Hr. Lauridsen, og det er Tak,“ siger Hr. O. J. Det indser jeg ikke. *Kvindelig Fremskridtsforening* bør sige Hr. Lauridsen Tak, naar han har holdt et dygtigt Foredrag i Foreningen, men Kvindesagsvenner i Almindelighed har dog virkelig ikke Grund til at takke Hr. Lauridsen, før han har opfyldt sit Løfte om at arbejde for dem i Rigsdagen. Vi har intet hørt fra Hr. Lauridsen i Folketinget, angaaende Kvindesagen, siden den 11te Marts 1890, da han under 2den Behandling af Bergs kommunale Valglov sammen med J. Sørensen stillede det Forslag at indskyde et Sted i Loven „Mand“ efter „enhver“, for at Kvinderne ikke skulde kunne vælges ind i de kommunale Bestyrelser. Hr. Berg tog den Gang stærkt paa Veje mod J. K. Lauridsen og Sørensen over, at de kunde være rædde for Kvinden. Er det da underligt, at vi Kvinder staar lidt mistænksomme overfor Hr. Lauridsen, indtil vi har set, hvad han vil gøre for os i Folketinget? Og ingen vil dog nægte, at Hr. Lauridsen er en Demokrat, som vi har Lov til at vente meget af. Mon her saa ikke var en lille Splint i Øjet? Alle de gode Mænd, der arbejder for Ret og Retfærdighed, maa dog vide, at Frihed er som Solen; først naar den skinner og sender sine varme Straaler, modnes Kornet; først naar Kvinden er befriet for Lovens Trællebaand, og der er givet hende socialt og politisk Ansvar, kan hun ret udvikles.

At jeg med mit ubetydelige Indlæg her kan hjælpe en eller anden intelligent Mand af med den slemme lille Skæve, som hindrer hans ellers klare Syn, er det maaské for ubeskedent at haabe.

Karen H.

Mænd som Formyndere.

I den kvindelige Herreskræder-Forening havde Kvinderne selv udarbejdet en Priskurant, som de havde ønsket forelagt Hr. Grosserer Carl Holten paa betimelig Tid og Sted. Fagforeningen har nemlig som Medlemmer alle hans Syere. Da Fagforeningen staar knyttet til Skrædderforbundet, indsendte de Priskuranten som en Meddelelse til dets Bestyrelse. I Stedet for at sende den tilbage, gik dets Formand selv til Grosserer Holten og forhandlede om den paa Kvindernes Vegne uden at spørge den kvindelige Fagforening derom.

Ganske vist lykkedes det Formanden at faa Arbejdsgiveren til at gaa ind paa Priskuranten, men vi havde dog fundet det mere korrekt, om Kvinderne selv havde forhandlet med deres Arbejdsgiver. — Mændene havde vist næppe syntes om, at Kvinderne var gaaede til Mændenes Arbejdsgiver.

Mændene kan ikke komme bort fra Formyndertanken.